

آیا چاپ از بسته‌بندی جدا می‌باشد؟

شده‌اند. واژه صنعت از ریشه صنع (عربی) به معنی ساختن یا آفریدن گرفته شده است. در زبان انگلیسی واژه Industry از واژه لاتین industria گرفته شده و به معنی بازرگانی یا ساختن و ساخت به‌طور کلی است و منظور از ساخت ایجاد دگرگونی در شکل یا ترکیب مواد است. در فرهنگ معین، صنعت چنین تعریف شده است: کار، پیشه، حرفه، کلیه تغییراتی که بشر در مواد طبیعی می‌دهد تا بهتر و بیشتر از آنها استفاده کند. صنعت مجموعه‌ای است از فعالیت‌هایی که با استفاده از منابع موجود (مواد، سرمایه، نیروی انسانی، انرژی، تکنولوژی، اطلاعات، ابزار) کالا یا خدماتی را تولید می‌کند که نیازهای انسان و جوامع انسانی را برطرف می‌کند، در واقع تلاشی است مستمر در جهت بهبود کارایی و بهره‌وری. به این معنا که با استفاده از منابع کمتر، بازده بهتری به دست دهد. از این جهت، پویایی، نوسازی و نوجویی یکی از ویژگی‌های صنعت است.

در فرهنگ علوم اجتماعی، جولیس گولد، ویلیام ل. کولب، نیز تعریف صنعت این‌گونه است: صنعت، عبارت است از سازمان‌دهی کلیه عوامل تولید (سرمایه، مدیریت، مواد اولیه، نیروی انسانی) به منظور سازندگی، رشد و توسعه زندگی بشری که در ترکیب و تحلیل و شکل‌دهی و استخراج مواد اولیه محصول جدیدی را به وجود می‌آورد. باتوجه به تعریف مزبور می‌توان پروسه صنعت را به چهار دسته مجزا تقسیم کرد.

۱- صنعت استخراجی (extractive) یعنی پروسه

جداکردن عناصر و مواد مثل استخراج سنگ آهن از زمین و

جداکردن منیزیم از آب دریا

۲- صنعت شکل‌دهی (conditioning)

یعنی تغییر شکل دادن از خواص فیزیکی

بحث در مورد

جدا بودن و یا یکی بودن صنایع چاپ و

بسته‌بندی در سال‌های اخیر به موضوعی جدی میان

فعالان صنایع چاپ و بسته‌بندی تبدیل شده است. در پی

آن هستیم که با ارائه تعاریفی از صنعت، سرویس، چاپ و

بسته‌بندی نگاهی عمیق‌تر به موضوع جدایی یا یکی بودن چاپ

و بسته‌بندی بیاندازیم. دلایل بسیاری را می‌توان برشمرد که نشان

می‌دهد، سازمان توسعه تجارت یا افراد حاضر در اتحادیه‌های چاپ

که داعیه ولایت بر بسته‌بندی را دارند، نمی‌توانند تعریف دقیقی

از بسته‌بندی ارائه دهند و تنها با شعارهای خوشایند سعی دارند

از حضور صنعت بسته‌بندی در مجموعه خود منتفع شوند. نشان

این مدعا، متروکه شدن نمایشگاه دائمی بسته‌بندی در محل دائمی

نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران است. حتی واگذاری آن به مرکز

مطالعات و پژوهش‌های لجستیکی سپاه نیز نتوانست در پویایی این

مکان ارزشمند برای صنعت بسته‌بندی کشور، اثری داشته باشد.

بسیاری بر این عقیده‌اند که چاپ در کشور ما هنوز بدل به یک

صنعت پویا نشده است و در حد یک سرویس باقی مانده است. در

واقع این خدمات چاپ است که توسط واحدهای چاپ ارائه می‌گردد

و صنعت چاپ در بحث تجهیزات به‌طور کامل وابسته به خارج از

کشور است. اندک تلاشی برای ورود به حیطه ماشین‌سازی در حوزه

چاپ انجام گرفته است اما جز نام یک یا دو شرکت، کیفیت دیگر

تولیدکنندگان بسیار پایین است. برای درک بهتر صنعت، نگاهی به

تعاریف این واژه می‌اندازیم.

در مورد تعریف صنعت، اختلاف نظرهای زیادی وجود

دارد. صنعت دارای تعریف‌ها و تعبیرهای متفاوتی است

که بر اساس قابلیت جایگزینی محصولات، فرآیند

تولید و محدوده‌های جغرافیایی ارائه

مثل صنایع فلزکاری و

عکس، طرح و نقش

پلاستیکی

بر روی سطح چاپ شونده است. چاپ

۳- صنعت تحلیلی (analithic) یعنی

روی کاغذ شناخته شده ترین کار چاپی است. امروزه

تجزیه مواد به عناصر سازنده اش مثل عملیات پالایش

با پیشرفت تکنیک های چاپ این عمل روی مواد سلولزی،

نفت و بسته بندی و غیره

نایلونی، پارچه ای، چرمی، مواد شیمیایی، فلزی، شیشه ای با

۴- صنعت ترکیبی (synthetic) یعنی ترکیب کردن

اشکال صاف یا ناهموار، مقعر یا محدب و ... صورت می گیرد.

اجزای سازنده یک محصول مانند اتومبیل

چاپ امروزه فرآیند انبوه صنعتی است و بخش اساسی صنعت نشر

واژه «چاپ» (و صورت قدیمی تر آن «چهاپ») را به احتمال

و بخشی مهم از فعالیت های اداری و حکومتی است. امروزه تولید

برگرفته از واژه مغولی چاو دانسته اند که به معنای فشردن سطحی

ماشین آلات چاپ، صنعتی بسیار پیشرفته و دقیق است که رشته های

بر سطح دیگر است. در ویکی پدیا فارسی، چاپ، در دو بخش

مختلفی از علوم مهندسی را به کار می گیرد. کشورهای توسعه یافته

مجزا تعریف شده است. چاپ مطابق تعریف ویکی پدیا، شاخه ای

هم چون آلمان، ژاپن، ایالات متحده، سوییس و ایتالیا از پیشگامان

از هنرهای تجسمی است که در آن اثر هنری از طریق چاپ طرح یا

این صنعت هستند. چنانچه غول ماشین سازی صنعت چاپ آلمان،

رنگ بر روی یک سطح، عموماً کاغذ، خلق می گردد. چاپ آثار هنری

یعنی هایدلبرگ سال هاست با تأسیس دانشگاهی در این کشور، به

می تواند به روش های مختلفی چاپ فلز، چاپ سنگی، چاپ چوب و

تربیت نیروی انسانی آکادمیک و ماهر مشغول است.

چاپ دیجیتال صورت پذیرد. چاپ به معنای انتقال و تکثیر حروف،

بسته بندی نیز واژه ای است که تعاریف گوناگونی برای آن

ارائه شده است. برای مثال در استاندارد بریتانیا واژه بسته‌بندی به‌عنوان عملیات مورد استفاده در آماده‌سازی کالا برای حمل و نگهداری و یا تحویل به مشتری تعریف شده است. در ویکی‌پدیا بسته‌بندی علم، هنر و فن‌آوری قرار دادن و محافظت محصولات برای توزیع، ذخیره، فروش و استفاده است. بسته‌بندی هم‌چنین اشاره دارد به مراحل طراحی، ارزیابی و تولید بسته‌ها، اما دقیق‌ترین و کامل‌ترین تعریف، تعریفی است که در سال ۱۹۶۲ ارائه شده است.

بسته‌بندی:

۱- سیستمی است که زمان تحویل کالا را جهت انتقال، توزیع، ذخیره و فروش کاهش می‌دهد.

۲- یک مفهوم تضمین‌کننده برای تحویل مطمئن کالا به آخرین مصرف‌کننده در شرایط مطلوب است.

۳- یک عمل فنی، اقتصادی است که هزینه تحویل کالا را به حداقل می‌رساند و از طرف دیگر فروش را در نتیجه سود حاصله به بالاترین حد افزایش می‌دهد. براساس یک تعریف ساده‌تر پوششی از یک سیستم که اصطلاحاً کالا نامیده می‌شود.

بنابراین محصولات تولیدشده برای حمل و نقل آسان‌تر، ایجاد امنیت و جلوگیری از ورود آلودگی در هنگام توزیع و فروش و در نهایت افزایش مدت نگهداری با حفظ کیفیت مطلوب، نیاز به بسته‌بندی مناسب دارند.

در تمامی تعاریف ذکر شده برای واژه بسته‌بندی، بر حفاظت و نگهداری کالا و افزایش زمان ماندگاری محتوی به‌عنوان مهم‌ترین کارکرد آن تأکید شده است. نمی‌توان چاپ و بسته‌بندی را یکی دانست چرا که چاپ به هیچ طریقی نمی‌تواند حفاظت از محصول یا کالا را بر عهده گیرد. از سوی دیگر یکی از کارکردهای دیگر بسته‌بندی ارتباط با مصرف‌کننده و خریدار است. در واقع از بسته‌بندی به‌عنوان یک فروشنده خاموش نام برده می‌شود. به این معنی

که وظیفه بازاریابی محصول بر عهده بسته‌بندی است.

افرادی که اعتقاد به یکی بودن چاپ و بسته‌بندی و جدا نبودن این دو صنعت دارند، از همین کارکرد به‌عنوان شاهد مدعا استفاده می‌نمایند. استدلال آنان این است که چاپ به یک بسته‌بندی هویت بخشیده و عهده‌دار شناساندن کالا به مصرف‌کننده نهایی است و عنوان می‌کنند که به همین دلیل بسته‌بندی همواره وابسته به چاپ و عنصری جدانشدنی از آن است. با تعریفی که در ابتدای مقاله به آنها اشاره کردیم، اثبات شد که چاپ و بسته‌بندی هرگز یکی نبوده و عملکردهای به کلی متفاوتی دارند.

کوچک کردن صنعت گسترده و بزرگ بسته‌بندی به منظور پیوند دادن آن با چاپ، اشتباه بزرگی است که باید با اطلاع‌رسانی و آگاه‌کردن دست‌اندرکاران، از آن جلوگیری کرد. انجمن صادرکنندگان صنعت چاپ، اتحادیه چاپخانه‌داران تهران و به‌تازگی انجمن حمایت از توسعه صنعت چاپ به دنبال صادره کردن صنعت بسته‌بندی به‌نام چاپ هستند و جالب آن که بسته‌بندی را جزئی از چاپ و وابسته به آن می‌دانند. همین نگاه است که موجب تضعیف نمایشگاه چاپ و بسته‌بندی شده است. نمایشگاهی که بیش از ۷۰ درصد مشارکت‌کنندگان آن، فعالان صنعت بسته‌بندی هستند، توسط اقلیت ۳۰ درصدی خدمات چاپ تصمیم‌گیری و برگزار می‌شود.

معضلات و مشکلات صنعت بسته‌بندی بسیار است و پرداختن به یکایک آن امکان‌پذیر نمی‌باشد. در انتها به دوستان عزیز فعال در صنعت و سرویس چاپ، توصیه می‌کنیم همت، کوشش و تلاش خود را معطوف به خلاءها و عرصه‌های بکر چاپ نمایند. چاپ در کشور ما از توسعه مطلوب برخوردار نبوده و فضا برای فعالیت‌های خلاقانه و مبتکرانه بسیار گسترده است. تمرکز بر حوزه‌های تخصصی را در اولویت قرار دهید و صنعت بسته‌بندی را به اهالی‌اش بسپارید.